

Adjectivul

Completează cu adjective potrivite:

a) lume _____; b) pădurea _____; c) _____ spectacol;
d) universul _____; e) copac _____; f) _____ țară.

➡ **Adjectivul** - este partea de vorbire flexibilă (își modifică forma) care exprimă însușirea unui obiect, a unei ființe sau a unui fenomen.

Adjectivul determină un *substantiv* sau un substitut al acestuia (pronume sau numeral cu valoare pronominală).

OBS.: când stă în fața substantivului, articolul substantivului se atașează adjectivului:

Ex.: *Citesc frumoasa carte. Lipsesc paginile frumoasei cărți.*

Clasificare

După forma flexionară

Variabile

(își modifică
forma în funcție
de gen și număr)

Invariabile

*Cloș, propice,
asemenea*
(care nu își modifică
forma în vorbire)

Cu 4 forme
flexionare:

*Bun, bună,
buni, bune*

Cu 3 forme
flexionare:

*Lung, lungă,
lungi* (M, F, pl)

Cu 2 forme
flexionare:

Mare (M, F, sg.),
mari (M, F, pl)

Gradele de comparație

Exemple

Pozitiv - arată însușirea fără să o compare

Cartea este *frumoasă*.

Comparativ - arată însușirea prin comparație cu alte obiecte

De egalitate

(tot atât de, deopotrivă, la fel de, tot așa de)

Cartea e *la fel de frumoasă* ca albumul.

De inegalitate

De superioritate
(adv. *mai*)

Cartea este *mai frumoasă* decât...

De inferioritate
(adv. *mai puțin*)

Cartea este *mai puțin frumoasă* decât...

Superlativ - arată măsura cea mai înaltă sau ce mai scăzută a însușirii unui obiect

Relativ

De superioritate

(cel, cea, cei, cele + mai)

Cartea *cea mai frumoasă*.

De inferioritate

(cel, cea +mai puțin)

Cartea *cea mai puțin frumoasă*.

Absolut

De superioritate

(foarte, tare, prea)

Cartea este *foarte frumoasă*.

De inferioritate

(foarte, tare, prea +puțin)

Cartea este *foarte puțin frumoasă*.

Mijloace expresive de redare a Superlativului absolut

- Adverbe legate de adjectiv prin prepoziția *pe*: *grozav, nemaipomenit, neînchipuit, așa, atât, oricât de bun*;
- Verbe la supin puse după adjectiv: *frumoasă de speriat, de nespus*;
- Grupuri locuționale: *din cale-afară de, cu totul și cu totul, peste măsură de bun*;
- Adjective puse înaintea adjectivului și legate de adjectiv prin prepoziția *de*: *putred de bogat, chinuitor de rece*;
- Adverbe provenite din substantive: *singur cuc, sănătos tun, foc de frumoasă*;
- Adverbele *ce* și *cât* în enunțuri exclamative: *Ce bun tort! Cât de frumoasă fată!*
- Repetarea adjectivului, a unor vocale sau consoane din adjectiv, silabisirea adjectivului: *acrrru, buuun, fru-moa-să*;
- Prefixe (*pre-, răz-, arhi-, extra-, super-, ultra-*) și sufixe (*-isim*): *ultraparfumat, rarisim*.

OBS: nu toate adjectivele au grad de comparație, pentru că:

- Sunt la origine, în limba latină, comparative sau superlative: *superior, maxim, anterior, suprem, extrem etc.*
- Sunt adjective cu sens abstract sau care au un înțeles ce nu poate fi comparat: *viu, complet, veșnic, unic, egal, principal, strămoșesc etc.*
- Sunt adjective care denumesc termeni științifici: *clorhidric, pătrat, petrolifer, lingvistic etc.*

Procedee de formare a adjectivelor:

1. Derivare cu sufixe: -os, -esc, -tor, -(ă)r(e)ț, -cios, -at, -nic, -iu, -liu, -atic, -eș, -aș, -al, -ian.

(Fricos, fermecător, pădureț).

2. Derivarea cu prefixe: ne-, stră-, sub-, contra-, arhi-, inter-, trans-, etc.

(nedemn, subacvatic, arhicunoscut).

3. Prin compunere: cuminte, alb-vișiniu, nou-născut, cumsecade.

Locuțiunea adjectivală - este grupul unitar de cuvinte care este sinonim cu un adjectiv și se comportă în propoziție ca adjectivul.

Locuțiunile adjectivale pot avea grade de comparație.

Ex.: de seamă (important), bătător la ochi (vizibil), numai piele și os (slab), cu scaun la cap (înțelept) etc.

Rolul adjectivelor în redactarea textului

Adjectivul propriu-zis (calificativ) se folosește frecvent în descrieri și în portrete, iar, ca figură de stil, apare ca epitet (noapte *frumoasă*, *dulce* soare).

OBS: este recomandabil să se folosească adjectivul calificativ cu măsură și adecvat la situația de comunicare: într-un text științific sau administrativ (cerere, proces-verbal), adjectivele calificative trebuie evitate; într-un text beletristic, dimpotrivă, prezența lor este normală, fără însă a fi folosite în exces.